

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО

для студентів

спеціальності *022 Дизайн*
освітньої програми *Графічний дизайн*
освітньо-кваліфікаційного рівня *молодший спеціаліст*

Київ – 2020

Розробники:

Ольга Миколаївна Овчаренко, Ольга Михайлівна Деточка, викладачі циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Ольга Михайлівна Деточка, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 25 серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено

26 серпня 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	Профільна, спецкурс	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3,5 /105	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	8	
Обсяг кредитів	2,5	1
Обсяг годин, в тому числі:	75	30
Аудиторні	36	14
Модульний контроль	4	2
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	35	14
Форма семестрового контролю	-	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є підготовка спеціаліста, який володіє теоретичними знаннями з основ декоративно-прикладного мистецтва, про класифікацію його видів та технік; володіє практичними навичками використання різних декоративних художніх технік і вміє вправно трансформувати їх у дизайні; застосовує традиційні й сучасні техніки декоративного мистецтва в оформленні та декоруванні предметів побуту, при створенні творчих дизайн проектів на професійному рівні.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів із сутністю та різновидами декоративно-прикладного мистецтва, їх особливостями;

- навчити вміло застосовувати метод стилізації при створенні декоративних композицій для оформлення різних форм;
- сформувані практичні навички роботи в різних декоративних техніках із урахуванням специфіки кожної;
- навчити практичних навичок роботи з різними матеріалами та інструментами;
- навчити вдало використовувати та комбінувати декоративні художні техніки в дизайні, їх традиції та сучасних інтерпретацій;
- навчити застосовувати здобуті знання та навички в галузі декоративно-прикладного мистецтва у створенні творчих дизайн проектів із урахуванням вікових та індивідуальних можливостей студентів.

2. Результати навчання за дисципліною

Вивчення даної навчальної дисципліни спрямоване на формування у студентів таких компетентностей:

- володіння на високому рівні термінологією з дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво»;
- знання специфіки декоративно-прикладного мистецтва, видової класифікації та їх технологічних особливостей;
- розуміння значення та місця декоративно-прикладного мистецтва у сучасному дизайні;
- вміння розрізнати та розуміти сутність декоративного мистецтва різних народів світу та культур; їх традиційних відмінностей, символічного значення;
- володіння практичними навичками роботи з різними декоративними художніми техніками та матеріалами;
- вміння застосовувати декоративні художні техніки в оформленні та декоруванні предметів побуту;
- вміння аналізувати твори сучасного декоративно-прикладного мистецтва провідних майстрів і їх значення для дизайну;
- здатність застосовувати різні техніки декоративно-прикладного мистецтва у

самостійній художньо-творчій діяльності.

- вдале застосування виразальних засобів декоративно-прикладного мистецтва в процесі створення ескізів творчих проектів;
- вміння влучно використовувати метод стилізації при роботі з декоративною композицією, визначати характерне та впізнаване в різних реальних формах і якісно їх трансформувати в декоративний образ;
- застосування знань з дисципліни в розробці творчих ідей із різними традиційними концепціями;
- вміння створювати художньо-декоративні проекти, які об'єднанні єдиною стилістикою і символікою (предмети побуту, меблі, одяг, деталі інтер'єру).

3. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
		Усього	Лекцій	Практичних	Семинарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота
1		2	3	4	5	6	7
ІІІ СЕМЕСТР							
Змістовий модуль 1. Декоративно-прикладне мистецтво – невід'ємна частина культури кожної країни							
1.	Поняття про декоративно-прикладне мистецтво різних країн світу. Історія виникнення, види, призначення та символічна складова. Поняття «стилізація».	4	2	2			
2.	Орнамент, як сутність усіх видів декоративно-прикладного мистецтва. Відмінності зображення та значення орнаменту у різних країнах.	8		2			6
3.	Місце та значення орнаменту у декорування предметів побуту. Застосування орнаментів у сучасному світі.	10		4			6
	Разом	22	2	8			12
Змістовий модуль 2. Витинанка, як вид декоративно-прикладного мистецтва							
4.	Історія виникнення витинанок, призначення, види та їх технологічні особливості. Застосування техніки витинанки у дизайні.	18	2	10			6

	Модульний контроль	2					
	Разом	20	2	10			6
Змістовий модуль 3. Традиційні народні розписи.							
5.	Значення народних розписів у культурі різних країн світу, їх різновиди за технікою виконання та призначенням. Український народний розпис.	2	1	1			
6.	Провідні майстри народних розписів України.	10		4			6
7.	Використання мотивів і елементів традиційних розписів у оформленні.	10		4			6
	Модульний контроль	2					
	Разом	24	1	9			12
Змістовий модуль 4. Традиційний одяг							
8.	Специфіка традиційного костюму різних країн і епох. Загальна типологія виробів і елементів оздоблення. Взаємозв'язок традиційного та сучасного одягу.	9	1	3			5
	Разом	9	1	3			5
	Разом за навчальним планом на III семестр навчання	75	6	30			35
IV СЕМЕСТР							
Змістовий модуль 5. Писанкарство в українському мистецтві							
9.	Історія виникнення традиції писанкарства. Типологія за технологією виконання писанок, регіональні особливості та символи.	10	2	4			4
	Разом за змістовим модулем 5	10	2	4			4
Змістовий модуль 6. Декоративний живопис							
12.	Декоративний живопис, основні художні засоби та їх особливості.	5	1	2			2
	Разом за змістовим модулем 6	5	1	2			2
Змістовий модуль 7. Народна іграшка, як вид декоративно-прикладного мистецтва							
14.	Місце та значення ляльки в декоративно-прикладному мистецтві. Типологія іграшки за матеріалами та призначенням. Застосування елементів традиційної ляльки.	4		2			2
	Модульний контроль	2					
	Разом за змістовим модулем 7	6		2			2
Змістовий модуль 8. Мистецтво розпису тканини							
15.	Історія виникнення та особливості розписів тканини. Різновиди за технікою виконання. Використання холодного батіку в декоруванні.	9	1	2			6
	Разом за змістовим модулем 8	9	1	2			6
	Разом за навчальним планом на IV семестр навчання	30	4	10			14

	за навчальним планом на II рік навчання	105*	10	40			49
--	--	-------------	----	----	--	--	-----------

* із врахуванням 6 год. ПМК

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Декоративно-прикладне мистецтво – невід’ємна частина культури кожної країни

Лекція 1. Поняття про декоративно-прикладне мистецтво різних країн світу. Історія виникнення, види, призначення та символічна складова.

Поняття «стилізація» (2 год.)

Передбачає ознайомлення з декоративно-прикладним мистецтвом, його видами та місцем у культурі різних країн. Декоративно-прикладне мистецтво в Україні та його особливості. Значення стилізації та її застосування у декоруванні.

Основні поняття теми: стилізація.

Рекомендована література: 1;2;4.

Практична робота 1. Декоративна переробка природних форм рослинного світу. (2 год.)

[1; 2]

Тема: Орнамент, як сутність усіх видів декоративно-прикладного мистецтва. Відмінності зображення та значення орнаменту у різних країнах

Практична робота 2. Створення орнаментальної композиції у колі на основі античних орнаментів (2 год.) [1; 2]

Тема: Місце та значення орнаменту у декорування предметів побуту. Застосування орнаментів у сучасному світі.

Практична робота 3. Створення ескізу орнаментальної композиції для оформлення блокноту (4 год.)

[1; 2; 4]

Змістовий модуль 2. Витинанка, як вид декоративно-прикладного мистецтва.

Лекція 2. Історія виникнення витинанок, призначення, види та їх технологічні особливості. Застосування техніки витинанки у дизайні (2 год.)

Ознайомлення з історією виникнення та призначення витинанки. Оволодіння техніками виконання різних видів витинанок, трансформування мотиву витинанки у дизайні.

Основні поняття теми: ажурні, силуетні, складні-накладні.

Рекомендована література: 1;2;4.

Теми практичних робіт:

Практична робота 1. Силуетна витинанка «Дерево життя» (2 год.) [1; 2; 4]

Практична робота 2. Ажурна витинанка в квадраті (2 год.) [1; 2; 4]

Практична робота 3. Створення листівки (запрошення) у техніці

складної-накладної витинанки (з попереднім ескізом) (6 год.) [1; 2; 4]

Змістовий модуль 3. Традиційні народні розписи.

Лекція 3. Значення народних розписів у культурі різних країн світу, їх різновиди за технікою виконання та призначенням. Український народний розпис (1 год.)

Ознайомлення з традицією народних розписів країн світу та зокрема України. Різновиди українських розписів на прикладі творів провідних майстрів (Т. Пати Н. Білокінь, О. Пилипенко, Ф. Панка). Сучасне звучання традиційних розписів. Основна література: 2;3.

Теми практичних робіт:

Практична робота 1. Виконання ескізу логотипу за мотивами традиційних розписів світу (на вибір) (1 год).

Тема: Провідні майстри народних розписів України.

Практична робота 2. Створення композиції за мотивами творів Л. Вітківської та М. Приймачанко (2 год.)

Практична робота 3. Декорування маски традиційними розписами світу (2 год) [2; 3]

Тема: Використання мотивів і елементів традиційних розписів у оформленні

Практична робота 4. Декоративне оформлення новорічної кульки з використання традиційних українських розписів (4 год.) [2; 3]

Змістовий модуль 4. Народний одяг.

Лекція 4. Специфіка традиційного костюму різних країн і епох. Загальна типологія виробів і елементів оздоблення. Взаємозв'язок традиційного та сучасного одягу (2 год.)

Історія розвитку традиційного костюму, його елементи та різноманіття матеріалів. Тенденція змін одяг у різні епохи (середньовіччя, класицизм, бароко, рококо). Регіональні особливості українського костюму та його елементи. Основна література: 1;3.

Практична робота 2. Зображення традиційного українського жіночого та чоловічого костюму та його сучасна переробка (2 год.) [2;3]

Модуль 2

Змістовий модуль 5. Писанкарство в українському мистецтві.

Лекція 5. Історія виникнення традиції писанкарства. Типологія за технологією виконання писанок, регіональні особливості та символи. (2 год.)

Вивчення традиції писанкарства, призначення та різноманіття

символів. Технологічне різноманіття виконання писанок. Використання мотивів розпису писанок у дизайні.

Теми практичних робіт:

Практична робота 1. Виконання писанки в техніці багатокольорового воскового розпису (2 год.) [2; 3; 4]

Практична робота 2. Виконання ескізу оформлення посуду за мотивами виконаної писанки [2;3;4]

Змістовий модуль 6. Декоративний живопис

Ознайомлення з декоративним живописом, його особливостями використання стилізації, кольору та стилістики.

Лекція: Декоративний живопис, основні художні засоби та їх особливості (2 год.)

Практична робота 1. Декоративне переосмислення обраної репродукції (2 год.) [3]

Змістовий модуль 7. Народна лялька-мотанка - один із видів народного декоративного мистецтва. Українська вишивка та її символи.

Розкриття історії та значення народної ляльки в декоративно-прикладному мистецтві. Ознайомлення з різновидами іграшки за матеріалами та призначенням.

Теми: Місце та значення ляльки в декоративно-прикладному мистецтві. Типологія іграшки за матеріалами та призначенням. Застосування елементів традиційної ляльки.

Практична робота 1. Виконання ескізу сумки з використанням елементу ляльки-мотанки (2 год.) [1; 2]

Змістовий модуль 8. Мистецтво розпису тканини.

Лекція 7. Історія виникнення та особливості розписів тканини. Різновиди за технікою виконання. Використання холодного батику в декоруванні (2 год.) [1; 2]

Вивчення мистецтва розпису тканини, різновиди технік та їх особливості. Технологія холодного батику.

Основна література: 2;3;4.

Теми практичних робіт:

Практична робота 1. Виконання листівки у техніці холодного батику (2 год.) [1; 2]

6.1. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль 1. Декоративно-прикладне мистецтво – невід’ємна частина культури кожної країни

Декоративна переробка природних форм тваринного світу.

Декоративне створення орнаментальної композиції у стрічці (країна на вибір)

Основна література: 1;2;3.

Змістовий модуль 2. Витинанка, як вид декоративно-прикладного мистецтва.

Ажурна витинанка в колі.

Силуетна витинанка (зооморфні мотиви).

Основна література: 2;3; допоміжна література: 4

Змістовий модуль 3. Традиційні народні розписи.

Створення ескізу декорування розписами (країна на вибір) предмету побуту

Основна література: 3; допоміжна література; 2;3.

Змістовий модуль 4. Народний одяг.

Ескіз сучасного костюму за мотивами одягу епохи бароко.

Основна література: 1;2;3; допоміжна література:1;2;3;4.

Змістовий модуль 5. Писанкарство в українському мистецтві

Доведення до завершення практичної роботи.

Основна література: 2;3.

Змістовий модуль 6. Декоративний живопис.

Створення декоративної композиції натюрморту

Основна література: 2;4.

Змістовий модуль 7. Народна лялька-мотанка - один із видів народного декоративного мистецтва

Короткий тлумачний словник символів та знаків, що використовуються в орнаментиці вишивки.

Сучасна лялька (самостійний вибір матеріалу та техніки).

Основна література: 2; 4.

Змістовий модуль 8. Мистецтво розпису тканини.

Завершення практичної роботи та її оформлення

Основна література: 1,4.

6. Контроль навчальних досягнень

Підсумковий модульний контроль проводиться у формі перегляду робіт студентів та творчої роботи, яка має на меті перевірити практичні навички студентів.

6.1. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

4 семестр – передбачає форму контролю – екзамен

6.2. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 12-бальною шкалою, наприкінці курсу отриманий бал переводиться у 100-бальну шкалу для занесення в диплом.

Рівні компетенції	Оцінка	Критерії
Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями
	2	Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні
	3	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
Середній	4	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні
	5	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину
	6	Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки
Достатній	7	Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень
	8	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача
	9	Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу
Високий	10	Студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем
	11	Студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги вчителя знаходить

		джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
	12	Студент виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання

6.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	
12	A	98-100	зараховано
11		94-97	
10		93-90	
9	B	89-86	
8		85-82	
7	C	81-75	
6	D	74-69	
5	E	68-65	
4		64-60	
3	Fx	59-35	не зараховано
2	F	34-20	
1		19-1	

7. Навчально-методична карта дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» II курс (3 сем.)

Разом 75 год., лекції – 6 год., практичні заняття – 30 год., самостійна робота – 35 год.,

модульний контроль – 4 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				Змістовий модуль III				Змістовий модуль IV	
Кількість балів за модуль без ІНДЗ														
Назва модуля	Модуль I. Народне декоративне мистецтво – невід’ємна частина художньої культури.				Модуль II. Витинанка як вид декоративно-прикладного мистецтва				Модуль III. Українські народні розписи.				Модуль IV Народний одяг.	
Лекції	1				2				3				4	
Дати														
Теми лекцій	Поняття про українське народне декоративно-ужиткове мистецтво, його види і творчі засоби. Ознайомлення з поняттям «стилізація».				Витинанка: історія виникнення, види та техніка виконання.				Українські народні розписи, їх особливості, стилізація.				Одяг як зразок матеріально-духовної культури народу. Одяг чоловічий та жіночий. Дівочий український костюм.	
Теми практичних занять	Декоративна переробка природних форм рослинного світу.	Створення орнаментальної композиції у колі	Розпис дощечки за мотивами українського орнаменту.	Античний орнамент: основні мотиви.	Оздоблення таріли за мотивами античного орнаменту.	Ажурна витинанка в квадраті.	Силуетна витинанка (рослинні мотиви)	Одинарна витинанка «Дерево».	Складна накладна витинанка.	Створення композиції за мотивами розписів корифеїв (Л. Вітковської та М. Приймачанко)	Виконання логотипу за мотивами українських народних розписів.	Декоративне оформлення предмета «Новорічна іграшка».	Стилізація чоловічого та жіночого українських народних костюмів.	Декоративне оформлення предметів одягу
Самостійна робота	Декоративна переробка природних форм тваринного світу.	Декоративне створення орнаментальної композиції у квадраті.			Ажурна витинанка в колі.		Силуетна витинанка (зооморфні мотиви)		Декорування щітки для волосся за мотивами Л. Вітковської, М. Приймаченко, К. Білокур (на вибір)».				Ескіз сучасного дівочого костюму за мотивами українського народного одягу.	
Підсумковий контроль	Модульна контрольна робота № 1													

7. Навчально-методична карта дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» II курс (4 сем.)
Разом 30 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 14 год., модульний контроль – 2 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	
Модулі	Змістовий модуль V					Змістовий модуль VI			Змістовий модуль VII			Змістовий модуль VIII			
Кількість балів за модуль без ІНДЗ															
Назва модуля	Модуль V. Писанка як один з найвизначніших видів народного мистецтва.					Модуль VI. деку паж – як сучасні види декоративних творчих робіт.			Модуль VII. Вишивка — один із видів народного декоративного мистецтва. Народна лялька-мотанка			Модуль VIII Розпис по склу та на тканині.			
Лекції	5								6			7			
Дати															
Теми лекцій	Історія виникнення писанок, регіональні особливості											Вітраж. Історія виникнення. Види. Технологія виготовлення			
Теми практичних занять	Писанка-мальованка	Писанка-крапанка.	Писанка виконана в техніцібагатокольоровоговосковогорозпису			Створення декоративної композиції в змішаній техніці живопис-колаж		Декорування предмету побуту в техніці декупаж		Створення ескізу народної ляльки		Народна лялька з тканини		Розпис по склу, сучасна імітація вітража	
Самостійна робота	Оформлення Великоднього кошику для писанок					Створення декоративної композиції в техніці квілінг			Короткий тлумачний словник символів та знаків, що використовуються в орнаментиці вишивки		Сучасна лялька (самостійний вибір матеріалу)		Розпис по склу, декорування годинника		Декоративний розпис по тканині, оформлення одягу
Підсумковий контроль	Модульна контрольна робота № 2 екзамен														

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Гулей О.В. Декоративно-прикладне мистецтво: навчальний посібник. Суми: ДПУ ім. А.С.Макаренка, 2012. – 152 с.
2. Захарчук-Чугай Р.В. Українське народне декоративне мистецтво: навчальний посібник. Київ: Знання, 2012. – 342 с
3. Луцан Н.І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навчальний посібник. Київ: Слово, 2010. – 172 с.
4. Старовинні українські узори для вишивання хрестом. Магія візерунка. – Х.: Фактор-Друк, 2016. – 143 с.

Додаткова література:

1. Кара-Васильєва Т.В. Декоративне мистецтво України ХХ століття : у пошуках «великого стилю» / Т. В. Кара-Васильєва, З. Чегусова. – Київ : Либідь, 2005. – 280 с. : іл.
2. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис: навчальний посібник. Київ: Знання-Прес, 2006. – 228 с.

9. Додаткові ресурси:

1. Національна бібліотека України імені В.В.Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>